magisterka

michal fica 125

August 2024

1 JAKI JEST PLAN?

- 1. Znaleźć przyczyne dlaczego mój kod przestał działać.
- 2. Rozszerzyć oprogramowanie tak bym mógł symulować uczenie sie automatw ${\bf z}$ nowymi wiezami.
- 3. Musze zrewidować mój poczatkowy pomysł uczenie sie cześciowych maszyn mealy'go.

2 Wstep

2.1 Uczenie sie autmatów

Wykorzystuje w tej pracy klasyczny algorytm uczenia sie automatów L^* . Niech M_A określa automat, którego algorytm ma za zadanie sie nauczyć. Algorytm L^* można dostosować tak, aby słóżył do bezpośredniego uczenia sie maszyn Mealego.

2.1.1 Zwiezły opis algorytmu L^*

Algorytm zaczyna prace od automatu pustego, w trakcie swojego działania rozbudowuje autmat, a na końcu zwraca automat równoważny docelowej maszynie M_A . Podczas swojego działania algorytm zadaje zapytania o należenie słów do jezyka docelowego, na które dostaje odpowiedz tak lub nie oraz formułuje hipotezy i sprawdza czy zbudowany do tej pory automat jest poprawny (równoważny M_A). Na zapytania drugiego rodzaju możliwa odpowiedzia jest tak - wtedy algorytm kończy działanie. W przeciwnym przypadku algorytm dostaje kontrprzykład czyli słowo $w \in L(M_A)$, które nie zostało zaakceptowane przez sformułowana hipoteze.

2.2 Uczenie sie automatów z wiezami

Wiezy sa to dodatkowe założenia o jezyku, dajace pewne gwarancje algorytmowi. Algorytm może wykorzystać wiedze wynikajaca z wiezów w taki sposób, aby zmniejszyć liczbe zadawanych zapytań do wyroczni.

2.3 Przykłady wiezów

- System przepisywania słów
- Cześciowa maszyna mealy'go

3 Uwagi, spostrzeżenia na temat L^*

Lemma 3.1. Liczba wierszy w tabelce, po poprawnym zakończeniu sie algorytmu, jest równa $n \cdot i + 1$.

Proof. Wiersze w tabelce można podzielić na dwie grupy Q - wiersze reprezentujące stany oraz P - wiersze reprezentujące przejścia. Poczatkowo

$$Q = \{\epsilon\}, P = \{a | a \in |I|\}.$$

Aby dodać wiersz do Q wybieram 1 wiersz $q \in P$ i przenosze go do Q. Nastepnie, zgodnie z tym jak działa algorytm, do grupy przejśc trafia |I| nowych słów. Żadne z nowo dodanych słów do P nie wystepowało wcześniej zarówno w Q jak i w P. W przeciwnym razie, z powodu domknietości prefiksowej wierszy, słowo q musiało by trafić już wcześniej do Q. Z koleji każdy wiersz może trafić do Q tylko 1 raz (dowód: weźmy najkrótszy, który trafił 2 razy i z domknietości prefiksowej musi istnieć krótszy - $\bot$).

W chwili zakończenia działania algorytmu

$$|Q| = n, |P| = (n-1) \cdot (i-1),$$

wiec liczba wierszy równa |Q| + |P| wynosi dokładnie $n \cdot i + 1$.

Wiersze tabeli sa domkniete prefiksowo, kolumny sufiksowo. Poniżej uwagi dlaczego ta domknietość jest przydatna (według mnie).

- Domknietość prefiksowa wygodnie i łatwo daje sie wtedy pokazać, że hipoteza jest zgodna z tabelka obserwacji.
- Domknietość sufiksowa przy uzupełnianiu przejść, moga wyodrebnić sie kolejne nowe stany - dla nich sufiks słowa rozróżiajacego bedzie słowem rozróżniajacym, w przeciwnym wypadku (gdyby dodawać tylko słowo rozróżniajace a nie wszystkie jego sufiksy) hipoteza nadal może nie działać na tym samym kontrprzykładzie.

4 System przepisywania słów

4.1 Opis wiezów

Ograniczam sie do uczenia sie automatów DFA. Wiezy zadaje system przepisywania słów. Dane sa reguły przepisywania słów

$$\Gamma: u_i \to v_i$$

gdzie

$$u_i, v_i \in (\Sigma \cdot X)^*, |u_i| \ge |v_i|$$

Np. $XabY \to XbaY$. Zakładamy, że jezyk DFA L(A) spełnia warunek:

$$\forall w, v \ (w \to_{\Gamma}^* v) \Rightarrow (w \in L(A) \leftrightarrow v \in L(A))$$

Dzieki temu można sprawdzić czy dane słowo należy do jezyka wyprowadzajac je ze słowa, o którym już wiemy, że jest w jezyku. Dodatkowo można wyprowadzić wiele kontrprzykładów z jednego kontrprzykładu (na tyle rożnych na ile pozwalaja reguły przepisywania).

5 Cześciowa maszyna mealy'go

5.1 Opis wiezów

Ograniczam sie tylko do maszyn Mealy'go, które rozpoznaja wzorce. Załóżmy, że docelowa maszyna ma rozpoznawać kilka wzorców. Pomysł jest taki aby najpierw nauczyć sie maszyny, która rozpoznaje tylko jeden wzorzec i nastepnie rozbudować ja aby rozpoznawała kolejny wzorzec. Uczyc sie "iteracyjne". Problem polegał na tym, że tak czy siak zadawałem zayptania do wyroczni o to samo słowo. To podejście musze zrewidować.

5.2 Cel

Niech:

- $\bullet$ q_w liczba zapytań o różne słowa zawierające nowy wzrzec,
- $\bullet \ q_{all}$ liczba wszstkich "nowych" zapytań.

Chciałbym wiedzieć ile zapytań jestem wstanie zaoszczedzić korzystajac z wyroczni. Do tego potrzebuje znać:

- $q_{all} \geq ?$ ograniczenie dolne,
- ? $\geq q_w$ ograniczenie górne.

5.3 Wnioski (do tej pory)

- Zapytania biora sie ze sklejenia 2 słów (wiersz kolumna) takich, że wiersz kończy sie prefiksem wzorca, a kolumna zaczyna odpowiednim sufiksem wzorca.
- $q_w \ge |E| + 1$ (tyle zapytań bierze sie z wiersza przejść, który zawiera pełny wzorzec).
- Nowo powstałe stany (każdy z nich) też jest odpowiedziały za conjamniej jedno zapytanie o słowo z nowym wzorcem.

5.4 Spostrzeżenia (do zweryfikowania)

- Odwzorowanie miedzy tabelka a maszyna:
  - wiersze na górze tabelki stany,
  - wiersze na dole tabelki przejśćia wychodzace ze stanów (bez "najkrótszego"/"pierwszego" wejścia do każdego stanu),
  - kolumny dla każej pary najkrótsze słowo zawierajace jedynke?
- Krótkie słowa lepiej uczyć sie na poczatku niż na końcu.
- Nie jest tak, że zapytania o nowy wzorzec pojawiaja sie dopiero po otrzymaniu kontrprzykładu z tym wzorcem.

5.5 Pytania

- (DLACZEGO?) Zapytań o nowe słowa jest duzo a zapytań o nowe słowa, w których wystepuje nowy wzorzec jest wzglednie mało.
- Czy da sie to powiazać z różnica w przejściach miedzy dwoma automatami
  wyrocznia i docelowym?
- Przykłady wymiany podsłów z opóżnieniem.
- Przykłady gdy wiecej wzorców mniej stanów w maszynie.

5.6 Wzorce 2 literowe

Podczas uczenia sie wzorców 2-literowych nie potrzeba kontrprzykładów, pierwsza hipoteza, która algorytm formułuje jest już dobra.

5.7 Tabelka - wyszukiwanie wzorców (już nie akutalne)

Maszyna N	I ealy	'ego	Wiezy	ilość zapytań bez wyroczni	ilość zapytań z wyrocznia	uwagi do wiezów	
Opis	Q	$\sum$		, and the second	-		
a	1	3	dfa, słowa z literka a	12, 1	6, 1	akcept tylko słowa, w których wystepuje a	
a, b	1	3	dfa, słowa z literka a i bez b	12, 1	8, 1	akcept tylko słowa, w których wys- tepuje a	
a, b	1	3	dfa, słowa z literka a i/lub b	12, 1	2, 1	$ \begin{array}{ccc} \text{akcept} & \text{tylko} \\ \text{słowa,} & \text{w} \\ \text{których} & \text{jest} \\ a \text{ lub jest } b \end{array} $	
aa, bb, cc	4	3	dfa, słowa zaw- ierajace aa	39, 1	33, 1	-	
aaa, bbb, ccc	7	3	-	111, 4	-	-	
AT, CG	3	4	-	52, 1	-	-	
alice, bob	7	26	-	5462, 3	-	-	
alice	5	7	-	345, 2	-	-	
bob	3	7	-	173, 2	-	-	
alice, bob	7	7	maszyna mealy'ego ropzoznajaca bob	522, 3	18, 3	-	
alice, bob	7	7	maszyna mealy'ego ropzoznajaca alice	522 , 3	17, 3	-	
bob	3	4	-	18, 2	-	-	
boobie	6	4	-	176, 2	-	-	
bob,boobie	6	4	maszyna mealy'go rozpoznajaca bob	157 , 3	8, 3	-	
bob, boobie	6	4	maszyna mealy'go rozpoznajaca boobie	157 , 3	13 , 3	-	
abba	4	4	-	94, 2	-	-	
abbc	4	4	-	94, 2	-	-	
abba,abbc	4	4	maszyna mealy'ego rozpoznajaca abba 7	94, 2	7, 2	-	
abba,abbc	4	4	maszyna mealy'ego rozpoznajaca abbc	94, 2	9, 2	-	

Maszyna Mealy'ego			Wiezy	ilość zapytań bez wyroczni	ilość zapytań z wyrocznia	uwagi do wiezów
Opis	Q	$\sum_{i}$			V	
abba, abbc, abbd	4	$\frac{\sum}{4}$	maszyna mealy'ego rozpoznajaca abba	94, 2	14, 2	-
abba, abbc, abbd	4	4	maszyna mealy'ego rozpoznajaca abba i abbc	94, 2	7, 2	-
abcda	5	4	-	132, 2	-	-
dcd	3	4	-	62, 2	-	-
abcda, dcd	5	4	$\begin{array}{c} \text{maszyna} \\ \text{mealy'ego} \\ \text{rozpoznajaca} \\ dcd \end{array}$	204, 3	14, 3	-
abcda, dcd	5	4	maszyna mealy'ego rozpoznajaca abcda	204, 3	19, 3	-
$abcda, dcd, \\ bdb$	9	4	maszyna mealy'ego rozpoznajaca dcd	288, 4	35, 4	-
$abcda, dcd, \\ bdb$	9	4	maszyna mealy'ego rozpoznajaca abcda	288, 4	44, 4	-
$abcda, dcd, \\ bdb$	9	4	maszyna mealy'ego rozpoznajaca bdb	288, 4	43, 4	-
$abcda, dcd, \\ bdb$	9	4	maszyna mealy'ego rozpoznajaca dcd i bdb	288, 4	17, 4	-
$abcda, dcd, \\ bdb$	9	4	maszyna mealy'ego rozpoznajaca dcd i abcda	288, 4	18, 4	-
bla, blablac	7	4	maszyna mealy'ego rozpoznajaca bla	204, 3	10, 3	-

Maszyna Mealy'ego			Wiezy	ilość zapytań bez wyroczni	ilość zapytań z wyrocznia	uwagi do wiezów
Opis	Q	$\sum$				
dcd	3	4	-	62, 2	-	-
dcd, bdb	5	4	maszyna mealy'ego rozpoznajaca dcd	116, 3	10, 3	-